

AZ ERÓZIÓ EURÓPAI SZINTŰ NYOMON KÖVETÉSÉNEK TERVEZÉSE AZ ENVASSO PROJEKT BEN

HEGYMEGI PÉTER¹, SZEGI TAMÁS¹, SZEDER BALÁZS¹

¹SzIE-Gödöllő, MKK, Talajtani és Agrokémiiai Tanszék
2103 Gödöllő, Páter K. u. 1., e-mail: Hegymegi.Peter@mkk.szie.hu

Kulcsszavak: ENVASSO, erózió, monitoring

Összefoglalás: Az Európai Bizottság „Egy tematikus talajvédelmi stratégia felé” című közleményének 2002. évi közzé tétele után, 2006. szeptember 22.-én elfogadta az európai talajvédelmi stratégiára vonatkozó javaslatot, és egyben megfogalmazta a talajdirektívára vonatkozó előterjesztést is. A 2002-es közleményben meghatározott talajokat legjobban veszélyeztető nyolc tényező (erózió, szervesanyag tartalom csökkenés, szennyezés, lefedés-beépítés, tömörödés, biodiverzitás csökkenés, szikesedés, árvizek-földcsuszamlások) közül, az ember által gyorsított erózió okozta éves becsült veszteség (0,7-14 milliárd euró) a legnagyobb károk között szerepel. A sürgős cselekvés igénye több átfogó, európai szintű kutatási programot hívott életre, így a 37 tagország (köztük négy magyar intézmény) részvételével működő ENVironmental ASsessment of Soil for mOnitoring (ENVASSO) projektet is. A program céljai között szerepel egy európai, egységes, jól definiált indikátor és kritériumrendszer létrehozása, amely alapjául szolgál egy széleskörű, harmonizált európai talajinformációs rendszernek. A cél megvalósítására öt munkacsoport jött létre, amelyek az indikátorok kiválasztását, az adatgyűjtést-feldolgozást, az egységes adatbázis megtervezését, a módszertani kézikönyv létrehozását és a rendszer tesztelését végzik, az összes veszélytényezőre kiterjedően. A talajerózióra kiválasztott kulcsproblémák és indikátorok (számos közül a legfontosabb hármat megtartva): a víz erózió, a szél erózió és a művelési rendszerek, felszín-átalakítások által okozott talajvesztesség ($t\ ha^{-1}\ év^{-1}$). Megjegyzendő, hogy a monitoring számára rendelkezésre álló 77633 európai mérőpont 0,01%-án végeznek eróziós méréseket, az összes többi becsült adat. Remélhetőleg a talajvédelem hasonló programok által nemzetközi előtérbe kerül, ami egy kedvező periódus kezdetét jelentheti hazánkban is.

PLANNING OF A EUROPEAN LEVEL EROSION MONITORING SYSTEM IN THE ENVASSO PROJECT

P. HEGYMEGI¹, T. SZEGI¹, B. SZEDER¹

¹SIU-Gödöllő, MKK, Dept. of Soil Science and Agricultural Chemistry
H-2103 Gödöllő, Páter K. u. 1., e-mail: Hegymegi.Peter@mkk.szie.hu

Keywords: ENVASSO, erosion, monitoring

After the European Commission published the Communication titled: „Towards a Thematic Strategy for Soil Protection”, in 22nd of September 2006 they adopted the Thematic Strategy and also published a directive about establishing a framework for the protection of soil. The official Soil Communication in 2002 identifies eight principle threats to soils of Europe such as erosion, organic matter loss, soil contamination, soil sealing, soil compaction, decline in soil biodiversity, salinisation, floods and landslides. Accelerated erosion is one of the most harmful processes (estimated annual cost is 0.7–14.0 billion euro). The common needs of trans-national soil protection resulted many European wide research projects. One of them is the ENVironmental ASsessment of Soil for mOnitoring (ENVASSO) with 37 participants (including four Hungarian institutes) from the enlarged EU and Candidate Countries. The project will design and test a single, integrated, EU-wide and operational set of measurable criteria and indicators as a basis for a harmonised comprehensive European soil and land information system. The structure of the project is five working groups, with the following tasks: indicator and criteria selection, inventory and monitoring, database design and selection, create a manual of procedures, and prototype evaluation for all the major threats. The selected key issues and candidate indicators for soil erosion (keeping the top three from many indicators) are: estimated soil loss by water erosion (rill, inter-rill, gully), wind erosion and tillage erosion (loss of soil by tillage practices, land levelling and crop harvest) ($t\ ha^{-1}\ yr^{-1}$). It should be noted, that while the geographical density is 77633 monitoring sites in Europe, then the coverage of the erosion indicators is only 0,01% of the monitoring sites, almost all the data are estimated. Hopefully better scientific information will ensure that soil is managed well at local, regional, and continental levels as well.